

Giovanni Azael Figueroa Mejía

Ntyivi nkaku ñuu nani Tuxpan, Nayarit kuu de. Nskawa'a de Licenciatura nuu Derecho nuu Universidad Autónoma de Nayarit (kwiya iin mil iin cientu kumi xiko xa'on iin - ji kwiya uu mil iin), skwa'a de Maestría en Estudios Superiores de Derecho Constitucional (Kwiya uu mil uni – ji kwiya uu mil kumi) ji suni skwa'a de Doctorado en Derecho Constitucional nuu Universidad Complutense de Madrid (kwiya uu mil un'un – ji kwiya uu mil iin), nuu ja sunku tu'un ni'i de nani *cum laude* ja iyo inu ini ndi'i nda, ja maa sunku ja je'e ve'e skwa'a ya'a.

Suni je'en skwa'a de nuu nda ve'e skwa'a nuu nda ñuu ñayivi tanu kuu nda italianas de Perugia, Bolonia ji *La Sapienza* de Roma, suni ve'e skwa'a ka'nu universidad francesa *Sciences Po* París.

Neva'a de vika oko kwiya nda tiñu sa'a de. Suu de nsa'a uni tutu ka'nu, ta ñati uu xiko nda tu'un ja yi'i ma'ñu tutu ka'nu ji ndaka ja kee nuu ndaka tutu luli tu'un ndityi ji suni ta uxi uu nda tut ka'nu ja ke'en nda nsa'a. Nda tutu ya'a tava nda ñuu ko'yo, Aregentina, Colombia, España ji Italia, ja nde'e nuu nda tutu ya'a kuu Derecho constitucional, el Derecho procesal constitucional, nda tiñu sa'a ve'e tiñu kuu ña'nu nuu nduu tu'un nuu ndi'i ñuu ñuu ko'yo, nda tu'un neva'a ji jito ntyivi, nasa kindo nda tu'un tutu tatuni nuu nda ñuu ji ndaka tiñu , nasa sa'a nda tiñu nasa'a tu'un nuu kwatyi ji tutu tatuni nuu ndi'i ñuu ñuu ko'yo, nasa nkivi ndi'i nda tu'un ya'a nuu nda ve'e tiñu iyo nuu ndi'i ñuu ko'yo ji ni isa ndakwi tu'un neva'a ji jito ta jetiun tava sa'a tiñu va'a inka ñuu ji nuu nda ñuu moo.

Jede kwiya uu mil oko uxi iin kuu nda tee tua'a nuu Sistema Nacional de Investigadores ta nkije kwiya uu mil oko nakuni nda de ja kuu de Nivel uu.

Kuu de tee xte'en nuu ke'en nda nuu xte'en doctorado, maestría, especialidad y licenciatura nuu nda ve'e skwa'a ka'nu iyo nuu nda ñuu ñuu ko'yo ji nda ve'e skwa'a sava nda ntyivi, nkuni ñuu ko'yo ja ni inka ñuu ñayivi. Jede kwiya uu mil xa'on iin xte'en de ve'e skwa'a ka'nu Universidad Iberoamericana ñuu ko'yo, suu de nde'e nda tiñu Maestría en Derechos Humanos (yoo iin kwiya uu mil xa'on iñu jede yoo uja kwiya uu mil oko uu) ji Doctorado Interinstitucional en Derechos Humanos (yoo uxi iin kwiya uu mil oko uni ji yoo una kwiya uu mil oko un'un).

Nda tiñu nuu ñuu nkuu de Secretario de Acuerdos nuu ve'e tiñu Presidencia del Tribunal Superior de Justicia ñuu Estado de Nayarit (kwiya uu mil uu), nkuu Director de la Escuela Judicial del Poder Judicial del Estado de Nayarit (uu mill uxi iin– ji uu

mil uxi uni), nkuu de Director de Derechos Humanos en el Consejo de la Judicatura Federal (2013) ji suni ntyinde de nuu ve'e tiñu Sala Superior del Tribunal Electoral del Poder Judicial de la Federación (2014–2015).

Nkuu de tee ja ntyinde nuu ja nsa'a nda tutu tatuni nuu Sala Constitucional del Poder Judicial ñuu ko'yo , ja nkee nuu tutu tava vetiñu ka'nu nani Gaceta Oficial kivi kumi yoo un'un kwiya uu mil xa'on uni. Nu nduku sama tutu ka'nu siki ve'e tiñu ka'nu nu nduu tu'un ja xte'en nda un'un yoo uu kwiya uu mil oko kumi, nkivi nuu nda tu'un siki ja nani “presunción de constitucionalidad de la ley como criterio jurisprudencial” (p. 34, nota 44). Suni nda tu'un jani xini de suni jetiun nda nuu nduva'a tu'un nuu ve'e tiñu ka'nu nduva'a tu'un ndi'i ñuu ñuu ko'yo, ji ndaka ve'e ja suni tiñu nda yi'i nda ndaka ñuu ñayivi nani Latinoamrica, ji ndaka ve'e tiñu ja tiin ve'e tiñu ka'nu ya'a ji ndaka tee ne tiñu nda ve'e ya'a nuu nda ñuu ma'ñu nii ñuu ko'yo.

Nii kani nda tiñu ndityi sa'a de ji ndaka tiñu ndee de, ka'an de ja kanu koo iin tiñu inu nuu ndi'i nda ntyivi, nsuu kawtyi nu tutu ji suni kanu kuni nda tu'un ndo'o ñuu, ji suni natu'un ji sketa'an ji ndaka ve'e tiñu kuu ña'nu nuu ndi'i nda ñuu ñuu ko'yo, ja xina ñu'u kuu ve'e tiñu ka'nu nuu nduva'a nda tu'un taa tiin nda tu'un ña'nu ji ndaka tu'un ji tutu.